

Sygn. akt *XVII AmE 81/10*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2013r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Maria Witkowska**

Protokolant: Maciej Gembarzewski

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2013r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Spółka Komandytowa z siedzibą w J.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

z udziałem zainteresowanego (...) **Spółka Akcyjna z siedzibą w L. (poprzednio (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.)**

o **zawarcie umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej**

na skutek odwołania (...) Spółka Komandytowa z siedzibą w J. od Decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 04 marca 2010r. Nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt XVII AmE 81/10

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04 marca 2010 roku Nr (...) pozwany - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, po rozpatrzeniu wniosku (...) Spółka komandytowa z siedzibą w J. dotyczącego rozstrzygnięcia przez Prezesa URE sporu w sprawie odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. farmy wiatrowej położonej w miejscowości W. gmina G. o mocy 2 MW stwierdził, że na Przedsiębiorstwie nie ciąży obowiązek zawarcia z wnioskodawcą umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej farmy wiatrowej o mocy 2 MW położonej w miejscowości W. gmina G..

Za podstawę swojego rozstrzygnięcia Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uznał brak możliwości technicznych przyłączenia farmy wiatrowej położonej w miejscowości W. gmina G. o mocy 2 MW do sieci elektroenergetycznej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B., wynikający z faktu nie spełniania przez przedmiotową farmę warunku określonego w pkt 1.5 Szczegółowych wymagań technicznych dla jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci dystrybucyjnych stanowiących załącznik nr 3 do IRiESD Przedsiębiorstwa, dotyczącego wielkości mocy zwarciowej w miejscu przyłączenia jednostek wytwórczych.

Pozwany wskazał, że na podstawie art. 9g ust. 1 w zw. z art. 9g ust. 4 ustawy Prawo energetyczne Przedsiębiorstwo opracowało i wprowadziło do stosowania IRiESD odnośnie eksploatowanych przez to Przedsiębiorstwo sieci dystrybucyjnych, gdyż jako podmiot odpowiedzialny za funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego, prowadzenia ruchu sieciowego w sieci dystrybucyjnej w sposób efektywny z zachowaniem wymaganej niezawodności dostarczania energii elektrycznej i jakości jej dostarczania, określa takie parametry pracy tej sieci, które zapewnią jej

funkcjonowanie zgodnie z wymaganiami. Podniósł, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika natomiast, że realizacja wniosku o przyłączenie w sposób wskazany przez powoda, wpływałaby w sposób negatywny na realizację obowiązków nałożonych na przedsiębiorstwo energetyczne określonych przepisem art. 4 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, w szczególności w zakresie ciągłości i niezawodności dostaw energii elektrycznej, zachowania obowiązujących wymagań jakościowych oraz bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego.

Od powyższej Decyzji powód – (...) Spółka komandytowa z siedzibą w miejscowości J. wniósł odwołanie, zaskarżając Decyzję w całości i zarzucając jej naruszenie art. 9c, 51 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2006r. nr 89, poz. 625 z późn. zm.), art. 7 i 107 kpa oraz wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej Decyzji i wydanie rozstrzygnięcia zgodnego z wnioskiem Spółki, iż na (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. ciąży obowiązek zawarcia ze Spółką umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej farmy wiatrowej o mocy 2 MW położonej w miejscowości W. gmina G.,

ewentualnie

2. uchylenie zaskarżonej Decyzji i przekazanie Prezesowi URE sprawy do ponownego rozpoznania,

3. zasądzenie od Prezesa URE kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania powód podkreślił, iż w trakcie postępowania nie zweryfikowano poprawności twierdzenia (...) Sp. z o.o. o mocy zwarciowej na szynach 110 kV, a jedynie poprzestano na stwierdzeniu, że dane te zostały dostarczone przez (...) Centrum S.A. Wskazał, iż jak wynika z pisma (...) z dnia 04.12.2009 r., moc zwarciowa na szynach 15 kV w stacji G. wynosi 129 MVA. Zdaniem powoda wskaźnik ten jest nierzetelny i nieprawidłowy. Według powoda nie wzięto pod uwagę pracujących w stacji G. innych elektrowni wiatrowych wymienionych w tymże piśmie, tj. EW G., EW K., EW J. (łącznie 6,2 MW) co zniekształciło wyniki obliczeń mocy zwarciowej elektrowni wiatrowej w miejscowości W. gmina G.. Pominiecie tej okoliczności miało w opinii powoda istotny wpływ na wynik postępowania i stanowiło naruszenie zasady wyrażonej w art. 7 KPA tzw. dochodzenia prawdy obiektywnej.

Powód wywiódł, iż prawidłowa weryfikacja przytaczanych przez (...) danych (mocy zwarciowej) powinna doprowadzić do wypełnienia obowiązku z przepisu art. 7 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne. Powołując się na art. 9c ust. 2 ustawy wskazał, że obowiązek ten, ciąży zarówno na (...) jak i na Prezesie URE. Przy czym zauważył, że moc zwarciowa powinna być na bieżąco korygowana, tak aby system elektroenergetyczny nie różnił się od deklarowanych wartości operatorów sieci.

Zaznaczył, że istotnym jest, iż nie funkcjonują w obrocie prawnym lub też branżowym przepisy normujące, jaka moc zwarciowa powinna być na szynach w miejscu przyłączenia do sieci elektrowni wiatrowej. Natomiast podawana w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej wartość współczynnika (20) nie znajduje w jego ocenie, wbrew twierdzeniom zawartym w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, uzasadnienia. Powód zwrócił uwagę, że dołączył do akt sprawy jako dowód pismo z 10.09.2009 r. z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego potwierdzające tę okoliczność. W oparciu o treść art. 51 ustawy Prawo energetyczne powód wywiódł, że polskie normy mogą mieć charakter bezwzględnie obowiązujący, przez co należy rozumieć także nie wprowadzanie rozwiązań nie mających uzasadnienia technicznego, a jak podał, za takie należy uznać postanowienie Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej stosowanej przez (...) o mocy zwarciowej na szynach sieci o współczynniku 20.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 05 listopada 2008 r. do (...) S.A. wpłynął wniosek powoda (...) Spółka komandytowa z siedzibą w miejscowości J. o wydanie warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej średniego napięcia urzędzenia w postaci elektrowni (...) o mocy 2 MW w miejscowości W. gm. G.. Do ww. wniosku powód załączył parametry techniczne farmy wiatrowej oraz mapę lokalizacyjną (k. 31-35 akt adm.).

Pismem z dnia 01 grudnia 2008 r. Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. poinformowało powoda, iż nie ma możliwości technicznych przyłączenia dodatkowych elektrowni, z uwagi na przekroczenie wielkości mocy zwarciowej w miejscu przyłączenia, wynikające z zapisu Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej Przedsiębiorstwa (IRiESD) (k. 29 akt adm.).

Powód o powyższym fakcie poinformował Prezesa URE (k. 3 – 6 akt adm.).

Pismem z dnia 13 stycznia 2009 r. Przedsiębiorstwo ponownie poinformowało powoda, iż w miejscu przyłączenia przekroczona jest moc zwarciowa (k. 23-24 akt adm.).

W toku postępowania wyjaśniającego Przedsiębiorstwo poinformowało, iż do dnia 06 lutego 2009 r. nie wpłynął kompletny wniosek o przyłączenie, który stanowiłby podstawę do rozpatrzenia wniosku o wydanie warunków przyłączenia (k. 21 akt adm.).

Pismem z dnia 02 marca 2009 r. Przedsiębiorstwo poinformowało Prezesa URE, iż pismo powoda potraktowano jako sygnał o jego planach, gdyż do rozstrzygnięcia, czy istnieje możliwość przyłączenia farmy wiatrowej (...) do sieci elektroenergetycznej konieczne jest złożenie kompletnego wniosku o wydanie warunków (k. 43 – 47 akt adm.).

W dniu 05 czerwca 2009 r. powód poinformował Prezesa URE, iż ponownie wystąpił do Przedsiębiorstwa o wydanie warunków przyłączenia farmy wiatrowej o mocy 2 MW w miejscowości W. gm. G., przesyłając przedmiotowy wniosek (k. 53-75 akt adm.). Stosowne dokumenty zostały przekazane do wiadomości Prezesa URE (k. 79 akt adm.).

Dodatkowo pismem z dnia 11 sierpnia 2009 r. powód poinformował Prezesa URE, iż Przedsiębiorstwo wskazało na konieczność uzupełnienia wniosku o przyłączenie, gdyż nie została załączona charakterystyka ruchowo - eksploatacyjna oraz dokumenty, które w sposób jednoznacznie potwierdzają posiadanie tytułu prawnego do korzystania z obiektu, a także, iż Przedsiębiorstwo zażądało, aby charakterystyka ruchowo - eksploatacyjna zawierała również analizę wpływu przyłączenia elektrowni na sieć i wykazywała zgodność przyłączenia elektrowni z zapisami Instrukcji Ruchu Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej (k. 97 -101 akt adm.).

W dniu 30 września 2009r. do Prezesa URE wpłynęło podanie powoda dotyczące przeprowadzenia przez Prezesa URE:

- postępowania określonego w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne w związku z nieuzasadnioną odmową wydania warunków przyłączenia obiektu (elektrowni wiatrowej o mocy 2 MW) do sieci (...) oraz
- nakazanie Dystrybutorowi wydania warunków przyłączenia obiektu (elektrowni wiatrowej o mocy 2 MW) do sieci spółce (...) sp. k. zgodnie ze zgłoszonym w dniu 03 maja 2009 r. wnioskiem (k.90-93 akt adm.)

Pismem z dnia 08 października 2009 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorstwo oraz T. R. sp. k. o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej farmy wiatrowej (...), a także wezwał ich do przedłożenia wyjaśnień oraz uwierzytelnionych dokumentów (k. 131, 133 akt adm.).

W trakcie postępowania administracyjnego powód przedstawił umowę dzierżawy nieruchomości (k. 135 akt adm.).

W toku postępowania administracyjnego Przedsiębiorstwo oświadczyło, że nie odmówiło przyłączenia planowanej elektrowni wiatrowej o mocy 2 MW w miejscowości W. gm. G.. Podkreśliło przy tym, iż wniosek o przyłączenie nie jest kompletny, albowiem istnieją wątpliwości co do tytułu prawnego oraz brak stosownej charakterystyki ruchowo - eksploatacyjnej (k. 137 – 138 akt adm.). Ponadto Przedsiębiorstwo podkreśliło, iż „Moc zwarciowa w miejscu przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci dystrybucyjnej powinna być 20 razy większa od ich mocy przyłączeniowej (...). Oceniając spełnienie tego warunku należy uwzględnić wpływ wszystkich elektrowni wiatrowych przyłączonych do sieci 15 kV zasilanej ze stacji 110/15 kV G., które z punktu widzenia elektrycznego można sprowadzić do jednego

miejsca przyłączenia (...). Obciążenie linii 15 kV, którą Wnioskodawca wskazuje do przyłączenia elektrowni (...), linia ze stacji 110/15 kV G. kierunku J., waha się od 0,156 MW do 0,467 MW. Wytwarzana energia elektryczna przez planowaną elektrownię (...) o mocy 2 MW musiałaby w większości dopłynąć do rozdzielni 15 kV stacji 110/15 kV G., zatem właściwym jest łączne rozpatrywanie wpływu przyłączenia elektrowni na szynach 15 kV tej stacji. Moc zwarciova na szynach 15 kV stacji 110/15 kV G. wynosi 129 (...) (k. 139 – 140 akt adm.). W związku z tym Przedsiębiorstwo podniosło, iż w okolicznościach niniejszej sprawy nie jest spełniony warunek pkt 1.5. Szczegółowych wymagań technicznych dla jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci dystrybucyjnych stanowiących załącznik nr 3 do IRiESD, zgodnie z którym „Moc zwarciova w miejscu przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci dystrybucyjnej powinna być przynajmniej 20 razy większa od ich mocy przyłączeniowej” (k. 215 v akt adm.). Jak podało Przedsiębiorstwo, w przedmiotowej zaś sprawie moc zwarciova na szynach 15 kV w (...) G. wynosi 129 MVA, natomiast moc przyłączeniowa wszystkich farm wiatrowych wynosi 6,2 MW (k. 140 akt adm.). Do stacji 110/15 kV G. Przedsiębiorstwo wydało bowiem warunki przyłączenia dla następujących farm wiatrowych: FW G. (0,5 MW i 0,6 MW), FW K. (2,4 MW), FW J. (2,7 MW) (k. 178 akt adm.).

W piśmie z dnia 04 grudnia 2009r. Przedsiębiorstwo w sposób wyraźny oświadczyło, iż odmawia powodowi przyłączenia do sieci elektroenergetycznej farmy wiatrowej (...) gm. G. z powodu braku warunków technicznych przyłączenia (k. 181 akt adm.). Natomiast konkretną przyczyną było nie spełnienie wymogu pkt. 1.5. „Szczegółowych wymagań technicznych dla jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci dystrybucyjnych” stanowiących załącznik nr 3 do IRiESD (k. 191 – 192 akt adm.).

W piśmie z dnia 02 stycznia 2010 r. powód zgłosił zarzut dotyczący błędu popełnionego przez Przedsiębiorstwo w obliczeniach mocy zwarciovej w miejscu przyłączenia elektrowni polegający na:

- pominięciu rezystancji i reaktancji transformatora zasilającego szyny 15 KV w (...) G.,

- pominięciu rezystancji wyłącznika w polu transformatora oraz wyłącznika w polu 15 KV linii 15 KV (...) G. - J.,

- pominięciu reaktancji przekładników prądowych, które to uchybienie spowodowało zawyżenie mocy zwarciovej w miejscu przyłączenia o ponad 40% (k. 201 akt adm.).

Ponadto w piśmie z dnia 23 stycznia 2010 r. powód podniósł, że w danych wyjściowych do obliczeń nie zostały wykazane parametry elementów pętlicy zwarciovej (k. 228 akt adm.).

Z kolei Przedsiębiorstwo w piśmie z dnia 21 stycznia 2010 r. podniosło, iż „Moc zwarciova, jest to iloczyn prądu zwarcia w rozważanym punkcie systemu i napięcia, natomiast prąd zwarcia jest ilorazem napięcia i impedancji, która jest wypadkową oporu czynnego (rezystancji) i biernego (reaktancji) (...). Podsumowując moc zwarciova zależy odwrotnie proporcjonalnie do rezystancji i reaktancji i ujęcie w obliczeniach dodatkowych elementów doprowadziłoby do zmniejszenia wyliczonej mocy zwarciovej. W (...) obliczeniach nie była pomijana rezystancja i reaktancja transformatora 110/15 kV zasilającego szyny 15 kV w stacji G.. Podstawą do (...) obliczeń była moc zwarciova na szynach 15 kV rozdzielni 15 kV stacji 110/15 kV G. (129 MVA), która jest już wyliczona za transformatorem 110/15 kV (patrzac od strony zasilania) i uwzględnia rezystancję i reaktancję transformatora 110/15 kV. Moc zwarciova na szynach 15 kV” została wyliczona „na podstawie przekazywanych przez (...) Centrum S.A. wartości mocy zwarciovej na szynach 110 kV (521 MVA) i parametrów (...) transformatorów. Moc zwarciową w miejscu planowanego przyłączenia” określono „...w oparciu o moc zwarciową na szynach 15 kV i parametry linii napowietrznej 15 kV od rozdzielni 15 kV do stacji 110/15 kV G. do wskazanego przez wnioskodawcę miejsca przyłączenia elektrowni”. W konkluzji P.biorstwo stwierdziło, iż zarzuty o nieprawidłowości obliczeń są bezpodstawne (k. 231-232 akt adm.).

Wnioskodawca planuje przyłączyć farmę wiatrową W. do linii średniego napięcia wyprowadzonej z (...) G. (k. 130 akt adm.).

Pismem z dnia 08 lutego 2010 r. Prezes URE zawiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego, a także poinformował o możliwości zapoznania się z zebraniem materiałem dowodowym w terminie 10 dni od dnia doręczenia przedmiotowego zawiadomienia. Jednocześnie pouczono strony, iż niezapoznanie się w powyższym terminie z aktami sprawy uznane będzie za rezygnację z możliwości wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego (k. 237 akt adm.).

W dniu 16 lutego 2010 r. w siedzibie (...) Oddziału Terenowego URE stawił się przedstawiciel powoda, nie wnosząc uwag co do zebranego materiału dowodowego. Jednocześnie oświadczył, iż do dnia 23 lutego 2010 r. przedstawi swoje ostateczne stanowisko w przedmiotowej sprawie.

W dniu 25 lutego 2010 r. do Prezesa URE wpłynęło pismo powoda, w którym podtrzymał on dotychczas prezentowane stanowisko oraz wskazał, iż kwestie mocy zwarciowej nie są uregulowane w Polskich Normach. W piśmie tym wnioskodawca kwestionował również zasadność zapisu pkt 1.5 załącznika nr 3 IRiESD (k. 240-241 akt adm.).

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. została przejęta w toku postępowania sądowego, prawa i obowiązki spółki przejęła (...) S.A. z siedzibą w L. (k. 85-87 akt sąd.).

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006r. Nr 89, poz. 625 j.t. ze zm.) w sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci rozstrzyga Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na wniosek strony.

Prezes URE rozstrzygał w niniejszym przypadku spór co do odmowy przez zainteresowanego (...) zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej tego Przedsiębiorstwa farmy wiatrowej powoda położonej w miejscowości W. gm. G. o mocy 2 MW, stwierdzając w efekcie w Decyzji z dnia 4 marca 2010 r., że na Przedsiębiorstwie nie ciąży obowiązek zawarcia takiej umowy.

Skoro powód zaskarżył Decyzję Prezesa URE o powołanej wyżej treści, rozważenia wymagało istnienie po stronie Przedsiębiorstwa określonego w Decyzji obowiązku, przez co jednocześnie Sąd musiał poddać analizie zasadność odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci przez to Przedsiębiorstwo.

Przedsiębiorstwo odmówiło zawarcia umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej farmy wiatrowej z uwagi na nie spełnianie wymogu pkt 1.5 „Szczegółowych wymagań technicznych dla jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci dystrybucyjnych” stanowiących załącznik nr 3 do Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej Przedsiębiorstwa (IRiESD), co Prezes URE zidentyfikował jako brak technicznych warunków przyłączenia.

W niniejszej sprawie istotne znaczenie ma zatem przepis art. 7 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne (w brzmieniu istniejącym w dacie wydania zaskarżonej decyzji), w świetle którego przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Z kolei przepis ust. 3 tegoż artykułu stanowi, iż obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy przypadku, gdy ubiegający się o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci nie ma tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, obiektu lub lokalu, do których paliwa gazowe lub energia mają być dostarczane.

Wobec treści powołanych przepisów stwierdzić należy, iż przedsiębiorstwo energetyczne ma publicznoprawny obowiązek przyłączenia danego podmiotu do sieci, jednakże nie jest to obowiązek bezwzględny, albowiem powstaje dopiero wówczas, gdy wypełnione zostaną przesłanki określone w powołanych przepisach, mianowicie jeśli:

- istnieją techniczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania energii,
- istnieją ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania energii,
- żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru,
- ubiegający się o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci ma tytuł prawny do korzystania z obiektu, do którego paliwa gazowe lub energia mają być dostarczane.

Jak wyżej wskazano w niniejszej sprawie Przedsiębiorstwo energetyczne stanęło na stanowisku, iż przyczyną odmowy wydania warunków było nie spełnienie wymogu pkt 1.5 „Szczegółowych wymagań technicznych dla jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci dystrybucyjnych” stanowiących załącznik nr 3 do IRiESD. Z kolei powód kwestionując IRiESD Przedsiębiorstwa (...) uznał, iż nie można wywieść tezy o braku możliwości przyłączenia jego farmy do sieci elektroenergetycznej Przedsiębiorstwa.

Wobec tego Sąd zdecydował o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki na okoliczność: „jaka jest na dzień sporządzania opinii faktyczna moc zwarciova na szynach 15 kV rozdzielni stacji 110/15 kV G. przy uwzględnieniu mocy przyłączonych elektrowni wiatrowych bądź tych, które zostaną przyłączone na podstawie wydanych warunków przyłączenia to jest EW (...) 0,5 MW, EW (...) 0,6 MW, EW (...) 2,4 MW, EW (...) 2,7 M”. Opinia sporządzona przez biegłego zgodnie z postanowieniem Sądu, uznana przez Sąd za fachową i rzetelną jest jednoznaczna. Biegły uznał, że planowana do przyłączenia przez powoda farma wiatrowa o mocy 2 MW w miejscowości W. gm. G. rzeczywiście nie spełnia warunku określonego w pkt 1.5 załącznika nr 3 do IRiESD Przedsiębiorstwa, zgodnie z którym „Moc zwarciova w miejscu przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci dystrybucyjnej powinna być przynajmniej 20 razy większa od ich mocy przyłączeniowej”.

Biegły stwierdził, że oceniając spełnienie ww. warunku należało uwzględnić wpływ wszystkich elektrowni wiatrowych przyłączanych do sieci 15 kV zasilanej ze stacji 110/15 kV G.. Za chybiony przyjął zarzut powoda dotyczący nieuwzględnienia przy wyliczeniu mocy zwarciovej innych elektrowni wiatrowych: EW G., EW K. i EW J., gdyż pod uwagę wzięto wielkość mocy przyłączeniowej dla wszystkich podmiotów przyłączonych lub mających być przyłączone do sieci wyprowadzanych z (...) G.. Tylko bowiem takie kompleksowe podejście mogło odzwierciedlać faktyczne warunki pracy sieci elektroenergetycznej Przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwo wydało warunki przyłączenia dla farm wiatrowych : FW G. (0,5 MW i 0,6 MW), FW K. (2,4 MW), FW J. (2,7 MW) i uwzględniło ich moce przyłączeniowe przy wyliczeniu mocy zwarciovej w miejscu przyłączenia farmy wiatrowej FW W. o mocy 2 MW.

Biegły racjonalnie wywiódł, że wytwarzana energia elektryczna przez FW W. o mocy 2 MW musiałaby w większości dopłynąć do rozdzielni 15 kV stacji 110/15 kV G., zatem właściwym było łączne rozpatrywanie wpływu przyłączenia FW W. na szynach 15 kV tej stacji. Moc zwarciova na szynach 15 kV stacji 110/15 kV G. została ustalona prawidłowo przez Przedsiębiorstwo dla użytkowników systemu elektroenergetycznego Przedsiębiorstwa na poziomie 129 MVA. Natomiast zgodnie z kryterium mocowym możliwości sieci 15 kV zasilanej ze stacji 110/15 kV G. do przyłączenia generacji sięgają 6,45 MVA (=129MVA/20). Tymczasem łącznie do sieci zasilanej ze stacji 110/15 kV G. są przyłączone elektrownie wiatrowe o mocy 6,2 MW. Zatem przyłączenie dodatkowej FW W. o mocy 2 MW nie spełnia warunku, o którym mowa w załączniku nr 3 pkt 1.5 IRiESD Przedsiębiorstwa.

Dodatkowo należy podnieść, że jak wynika z opinii biegłego, moc zwarciova na szynach 15 kV rozdzielni 15 kV stacji 110/15 kV G. (129 MVA) wyliczona za transformatorem 110/15 kV (patrząc od strony zasilania) uwzględnia rezystancję i reaktancję transformatora 110/15 kV. Nadto gdyby przyjąć hipotetycznie, iż w obliczeniach nie wzięto pod uwagę rezystancji i reaktancji transformatora zasilającego szyny 15 kV w (...) G.; rezystancji wyłącznika w polu transformatora oraz wyłącznika w polu 15 kV linii 15 kV (...) G. –J., jak również reaktancji przełączników prądowych, to uwzględnienie dodatkowych elementów ww. infrastruktury spowodowałoby zwiększenie wartości impedancji (wypadkowej rezystancji i reaktancji), co oznaczałoby zmniejszenie wyliczonej mocy zwarciovej, a tym samym zmniejszenie wartości wskaźnika, o którym mowa w pkt 1.5 załącznika nr 3 IRiESD (relacja pomiędzy mocą

zwarciovą a przyłączeniową powinna wynosić co najmniej 20). Z kolei niższa moc zwarciovą w stosunku do mocy przyłączeniowej powoduje pogłębienie się różnicy ww. wartości, co spowodowałoby jeszcze bardziej niekorzystną sytuację planowanej do przyłączenia farmy powoda.

Podkreślenia wymaga, że ustalenia i wnioski biegłego pokrywają się ze stanowiskiem Prezesa URE oraz Przedsiębiorstwa zajęтым po przeprowadzeniu odpowiednich obliczeń.

Przy czym wbrew twierdzeniom powoda nie ma podstaw do kwestionowania IRiESD Przedsiębiorstwa, albowiem została ona opracowana w oparciu o przepis art. 9g ust. 1 w zw. z art. 9g ust. 4 ustawy Prawo energetyczne, w świetle którego Przedsiębiorstwo jako operator systemu dystrybucyjnego zobowiązane było do opracowania instrukcji ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnej, w której miało określić szczegółowe warunki korzystania z sieci przez użytkowników systemu dystrybucyjnego oraz warunki i sposób prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju sieci w szczególności dotyczące:

- 1) przyłączania urządzeń wytwórczych, sieci dystrybucyjnych, urządzeń odbiorców końcowych, połączeń międzysystemowych oraz linii bezpośrednich;
- 2) wymagań technicznych dla urządzeń, instalacji i sieci wraz z niezbędną infrastrukturą pomocniczą;
- 3) kryteriów bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego.

Poza tym § 16 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 04 maja 2007r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. Nr 93, poz. 623 ze zm.) stanowi, że ruch sieciowy i eksploatacja sieci powinny odbywać się zgodnie z instrukcją, o której mowa w art. 9g ust. 1 ustawy, opracowaną i udostępnianą przez właściwego operatora.

Umocowane zatem w powyższym zakresie przez przepisy prawa Przedsiębiorstwo opracowało instrukcję zawierającą zapis, że moc zwarciovą w miejscu przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci dystrybucyjnej powinna być przynajmniej 20 razy większa od ich mocy przyłączeniowej, który to zapis, jak podał biegły, został zamieszczony niemal we wszystkich instrukcjach operatorów systemów dystrybucyjnych funkcjonujących w Polsce. Zapis ten wprowadza kryterium oceniające „sztywność sieci”, tj. odporności sieci na poziom zmiany napięcia, które będzie wprowadzała pracująca elektrownia. Podyktowane jest to potrzebą zapewnienia bezpiecznego i niezawodnego funkcjonowania eksploatowanych i obsługiwanych systemów dystrybucyjnych, za co odpowiedzialny jest operator systemu dystrybucyjnego. Zgodnie bowiem z art. 9c ust. 3 pkt 1 ustawy Prawo energetyczne operator systemu dystrybucyjnego, stosując obiektywne i przejrzyste zasady zapewniające równe traktowanie użytkowników systemu oraz uwzględniając wymogi ochrony środowiska jest odpowiedzialny za prowadzenie ruchu sieciowego w sieci dystrybucyjnej w sposób efektywny, z zachowaniem wymaganej niezawodności dostarczania energii elektrycznej i jakości jej dostarczania.

Bezzasadny jest przy tym zarzut naruszenia powołanego wyżej przepisu, gdyż Przedsiębiorstwo realizując wymienione w nim obowiązki, a zarazem cele, stosowało instrukcję IRiESD w odniesieniu do powoda w sposób go niedyskryminujący, obiektywnie wnioskując brak możliwości przyłączenia farmy powoda.

W tym miejscu dodania wymaga, że stosownie do treści art. 7a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne przyłączane do sieci urządzenia, instalacje i sieci podmiotów ubiegających się o przyłączenie muszą spełniać wymagania techniczne i eksploatacyjne zapewniające m.in.:

- 1) bezpieczeństwo funkcjonowania systemu elektroenergetycznego,
- 2) zabezpieczenie systemu elektroenergetycznego przed uszkodzeniami spowodowanymi niewłaściwą pracą przyłączonych urządzeń, instalacji i sieci,

3) zabezpieczenie przyłączonych urządzeń, instalacji i sieci przed uszkodzeniem w przypadku awarii lub wprowadzenia ograniczeń w poborze lub dostarczaniu energii,

4) dotrzymanie w miejscu przyłączenia urządzeń, instalacji i sieci parametrów jakościowych energii.

Natomiast brak spełniania warunku „mocy zwarciowej” za sprawą obiektu powoda spowodowałby niedopuszczalny brak dotrzymania wymagań technicznych. Jak podał biegły na rozprawie w dniu 24 października 2013r. w kwestii wytrzymałości zwarciowej urządzeń – „najistotniejsza jest stabilność sieci dystrybucyjnej i krajowego systemu elektroenergetycznego. Każdy system energetyczny ma swoją zdolność do stabilnej pracy. Sieć ma określoną przepustowość techniczną – zdolność do przesyłania określonego wolumenu energii elektrycznej. Oznacza to, że nieuzasadnione przyłączanie kolejnych odbiorników energii elektrycznej bądź źródeł energii powoduje destabilizację systemu, a więc zaburzenia w jego normalnej pracy”.

Przy tym zaznaczyć trzeba, iż niezrozumiały jest zarzut powoda odnośnie nie uregulowania „mocy zwarciowej” jaka powinna być na szynach w miejscu przyłączenia do sieci elektrowni wiatrowej w Polskich Normach, przy jednoczesnym zarzucie naruszenia art. 51 ustawy Prawo energetyczne, w świetle którego projektowanie, produkcja, import, budowa oraz eksploatacja urządzeń, instalacji i sieci powinny zapewniać racjonalne i oszczędne zużycie paliw lub energii przy zachowaniu:

1) niezawodności współdziałania z siecią;

2) bezpieczeństwa obsługi i otoczenia po spełnieniu wymagań ochrony środowiska;

3) zgodności z wymaganiami odrębnych przepisów, a w szczególności przepisów: prawa budowlanego, o ochronie przeciwporażeniowej, o ochronie przeciwpożarowej, o dozorze technicznym, o ochronie dóbr kultury, o muzeach, Polskich Norm wprowadzonych do obowiązkowego stosowania lub innych przepisów wynikających z technologii wytwarzania energii i rodzaju stosowanego paliwa.

Istotnym jest, że od dnia 01 stycznia 2003 r. stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne, zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz.U.2002.169.1386). Co więcej, wobec tego, że wartość współczynnika mocy zwarciowej nie została określona w Polskich Normach, Przedsiębiorstwo było uprawnione do podania własnego współczynnika, mając na uwadze ograniczenia techniczne oraz różne obowiązki np. nałożony przez ustawodawcę na przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii w art. 4 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne obowiązek utrzymywania zdolności urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w energię w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych i zachowania bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego.

W ocenie Sądu powyższe obiektywne ograniczenia uzasadniają stanowisko co do braku warunków technicznych przyłączenia farmy wiatrowej (...) do sieci zainteresowanego, tym bardziej, iż powód nie udowodnił, że istnieją owe warunki techniczne umożliwiające przyłączenie.

Z przytoczonych motywów, podniesione przez powoda zarzuty naruszenia prawa materialnego w zakresie art. 9c i art. 51 ustawy Prawo energetyczne nie zasługują, zdaniem Sądu, na akceptację.

Konsekwencją uznania, że w przedmiotowej sprawie nie istnieją techniczne warunki do przyłączenia do sieci elektroenergetycznej farmy powoda jest stwierdzenie, że na Przedsiębiorstwie (...) nie ciążył publicznoprawny obowiązek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 Prawa energetycznego, a zatem stanowisko zaprezentowane przez Prezesa URE w zaskarżonej Decyzji należy przyjąć za prawidłowe.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

Koszty procesu w myśl art. 98 k.p.c. poniósł powód jako przegrywający spór.

SSO Maria Witkowska